

The Comparison of Achievement in Social Studies (Geography) on Geographical Knowledge primary 2 Students

Anoosit Lattiprom^{1*} and Kornveepa Suppakitjumnong²

¹ *Master's degree student, Curriculum Innovation and Learning Management Program, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand*

² *Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand*

* *Corresponding author. E-mail: loveanoosit@gmail.com*

ABSTRACT

The objective of this research is to: (1) developing and evaluating the effectiveness of an Experience Enhancement Book series titled Exploring the World with Geography for Grade 2 students, ensuring its effectiveness meets the predetermined 80/80 criterion, and (2) comparing the learning achievement in the social studies subject, specifically geography content on Geographical Knowledge, among Grade 2 students taught using the book series versus conventional teaching methods. The sample consisted of Grade 2 students from Wat Pratumtayakaram School during the second semester of the 2024 academic year, selected through cluster random sampling by lottery. The experimental group included 33 students from Grade 2/4 who were taught using the experiential learning book, while the control group comprised 33 students from Grade 2/3 who received conventional teaching, research instruments included: (1) the Exploring the World with Geography book series, (2) lesson plans on Geographical Knowledge, and (3) an achievement test on Geographical Knowledge with a reliability score of 0.92. The study utilized a two-group experimental design with pre- and post-tests, analyzing data using percentages, means, standard deviations, and independent sample t-tests. The findings revealed that: 1) The Exploring the World with Geography book series for Grade 2 had an effectiveness score of 81.17/83.50, surpassing the predetermined 80/80 criterion. 2) The learning achievement in social studies, specifically the geography content on Geographical Knowledge, of Grade 2 students taught using the experiential learning book series was significantly higher than that of students taught using conventional methods at a significance level of .05, aligning with the proposed hypotheses.

Keywords: The Experience Enhancement Book, Geographical Knowledge, Achievement

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรมสาระภูมิศาสตร์ เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

อนุสิทธิ์ ลัทธิพรหม^{1*} และ กรวิภา สรรพกิจจำนง²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวัฒนธรรมหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: loveanoosit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้าง ไปกับภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์กับการสอนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ยกห้องเรียน โดยใช้วิธีการจับสลาก กลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 จำนวน 33 คนเรียนโดยใช้หนังสือ เสริมประสบการณ์ และกลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 33 คนเรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ (2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test independent) ผลการศึกษาพบว่า 1) หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/83.50 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: หนังสือเสริมประสบการณ์, รอบรู้ภูมิศาสตร์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

© 2025 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อยู่ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาด้วยธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาที่มี 5 กลุ่มสาระย่อย ได้แก่ พระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ซึ่งจะเป็นการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อดีต ปัจจุบัน อนาคต โลกของเราการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม การเงินการซื้อขาย เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจากสิ่งที่ได้กล่าวมานั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ จึงมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของโลก สามารถใช้ชีวิตได้ตามบริบทของโลก รู้จักโลก รู้จักตนเอง และพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแข็งแรงและมั่นคง ซึ่งสังคมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมศาสตร์ซึ่งประกอบไปด้วยวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ฯลฯ ที่มีการสอนในลักษณะบูรณาการหรือสอนแยกเป็นรายวิชาแต่ก็จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีทำให้มีความสามารถในการปรับตัวและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มั่นคง (กาญจนา ศิริมุสิกะ, 2543)

จากสภาพปัญหาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม อำเภอสิชล จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บางส่วน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดคือ ร้อยละ 80.00 ซึ่งเมื่อพิจารณา แล้วเนื่องจากวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย 5 สาระวิชาทำให้มีเนื้อหาที่ค่อนข้างเยอะ และเป็น วิชาที่มีธรรมชาติวิชาที่เน้นทั้งความจำและความเข้าใจ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความไม่เข้าใจ สับสน หรือเบื่อหน่ายต่อการเรียน และเมื่อพิจารณาจากคะแนนแต่ละสาระของวิชาสังคมศึกษาแล้วนั้น พบว่า สาระภูมิศาสตร์ เป็นสาระที่ค่อนข้างได้คะแนน น้อยกว่าเป้าหมายเนื่องจากผู้เรียนไม่เข้าใจ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และมีการจำการใช้งานที่สลับกัน

นวัตกรรมด้านการศึกษาคือการนำเทคโนโลยี แนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนา ครูและบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัย และสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่อนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่ง คำว่า นวัตกรรมนั้น คือแนวคิด วัตถุประสงค์ของหรือ การปฏิบัติที่ เกณฑ์บุคคลหรือกลุ่มบุคคลยอมรับ เพื่อที่จะปรับปรุง วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า (Plan and deliberate) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและ พฤติกรรมของทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพ ทำให้การดำรงชีวิตดีขึ้น โดยอาศัยกรรมวิธีที่ทันสมัย และมีระบบที่ดีกว่า (อรนุช ลิ้มศิริ, 2557) โดยเฉพาะในด้านการศึกษามีการผลิตนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะช่วยทำให้ การเรียนการสอนสะดวก สนุก และเรียนอย่างมีความหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่เป็นสื่อทำมือ และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็น E-Book, CAI, Metaverse รวมไปถึงหนังสือเสริมประสบการณ์ วิทยาลัย มาศจรัส และสุรางค์ เข้าเจริญ (2554) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของหนังสือเสริมประสบการณ์ไว้ดังนี้ หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้แต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน เป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชาบซึ่งในคุณค่าของภาษา เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งนวัตกรรมต่าง ๆ ถูกนำมาใช้ในด้านการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงขึ้นและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตัวชีวิต ที่ผู้เรียนจะต้องบรรลุสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กล่าวว่าการจัดการ ศึกษาชั้นจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนนั้น มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา สื่อนวัตกรรม หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ขึ้นมาเพื่อเป็น ตัวช่วยในการเรียนของผู้เรียนและผู้สอน โดยสร้างสื่อหนังสือเสริมประสบการณ์ ให้มีลักษณะสีสันสดใส และดึงดูดให้ผู้เรียน เกิดความอยากที่จะเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับ รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสรุปได้ว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมของนักเรียน และการคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล หนังสือเสริมประสบการณ์นี้ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ และศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และขยายขอบเขตประสบการณ์ ผ่านการอ่านเรื่องราวหลากหลายที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์กับการสอนแบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 255 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างเพื่อการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 66 คนโดยได้มาจากการสุ่มแบบ cluster โดยใช้วิธีการ จับสลาก เนื่องจากนักเรียนทุกห้องมีความสามารถที่คล้ายกัน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2/4 จำนวน 33 คนใช้วิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์และกลุ่มควบคุมคือนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 33 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

2) กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หาค่าความยากง่าย(p)ค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ดังนี้

2.1) กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1:1) จำนวน 3 คน ซึ่งคัดเลือกจากนักเรียนกลุ่มเก่งจำนวน 1 คน กลุ่มปานกลางจำนวน 1 คนและกลุ่มอ่อนจำนวน 1 คนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2) กลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (3:3:3) จำนวน 9 คน ซึ่งคัดเลือกจากนักเรียนกลุ่มเก่งจำนวน 3 คน กลุ่มปานกลางจำนวน 3 คน และกลุ่มอ่อนจำนวน 3 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3) กลุ่มทดลองภาคสนาม (10:10:10) จำนวน 30 คน ซึ่งคัดเลือกจากนักเรียนกลุ่มเก่งจำนวน 10 คน กลุ่มปานกลางจำนวน 10 คน และกลุ่มอ่อนจำนวน 10 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2/1 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.4) กลุ่มทดลองจำนวน 32 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5) กลุ่มทดลองจำนวน 32 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของKuder-Richardson เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 8 เล่ม ประกอบด้วย

เรื่องที่ 1 จากบ้านไปโรงเรียน

เรื่องที่ 2 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

- เรื่องที่ 3 สิ่งแวดล้อมสำคัญนะ
- เรื่องที่ 4 ทรัพยากรธรรมชาติ
- เรื่องที่ 5 โรงเรียนน่าอยู่
- เรื่องที่ 6 เครื่องมือภูมิศาสตร์น่ารู้
- เรื่องที่ 7 โลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์
- เรื่องที่ 8 ฤดูกาล

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดประทุมทายการาม ปีการศึกษา 2567 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และกำหนดเนื้อหา

ขั้นที่ 2 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎี และเทคนิคการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์ย่อยที่จะใช้ในการจัดทำหนังสือหนังสือเสริมประสบการณ์และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล ในการจัดทำหนังสือหนังสือเสริมประสบการณ์

ขั้นที่ 4 ออกแบบกิจกรรมที่จะจัดในหนังสือเสริมประสบการณ์และสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหนังสือเสริมประสบการณ์โดยแบบประเมินมีลักษณะการประเมินเป็นมาตราส่วนประเมินค่า

ขั้นที่ 5 นำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญและผลการประเมินคุณภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ค่าความหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับนักเรียน

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 8 แผนการเรียนรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จากบ้านไปโรงเรียน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทรัพยากรธรรมชาติ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เครื่องมือภูมิศาสตร์น่ารู้
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดประทุมทายการาม

ขั้นที่ 2 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎี และเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสาร ตำรา รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ที่จะใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระสำคัญ จุดประสงค์ การเรียนรู้ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์น่ารู้ โดยแบบประเมินมีลักษณะการประเมินเป็นมาตราส่วนประเมินค่า

ขั้นที่ 5 นำแผนการจัดการเรียนรู้และประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับนักเรียน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (Hopkins & Stanley, 1981) ซึ่งมีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย (p) มีค่าตั้งแต่ 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อใช้ในการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียน

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ

ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบออกแบบและสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

ขั้นที่ 4 สร้างแบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นที่ 5 นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมโดยหาว่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้เกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นใช้ได้

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับนักเรียน

ขั้นที่ 7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองกับนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้ว คือ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3/6

ขั้นที่ 8 ทำการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสมตามเกณฑ์ คือ ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่ามีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ 43 ข้อ โดยสอดคล้องกับตารางการวิเคราะห์ข้อสอบ จึงเลือกข้อสอบไปใช้ทดลองจริง 40 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KuderRichardson) คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

ขั้นที่ 9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนต่อไป

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมสาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ครอบรู้ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ สูงกว่า การสอนแบบปกติ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยทดลองกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดประทุมทายการาม ตำบลลิซล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนในแผนการจัดการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งใช้เวลา 8 ชั่วโมง โดยมีการบันทึกคะแนนระหว่างเรียนจากแบบทดสอบระหว่างเรียน

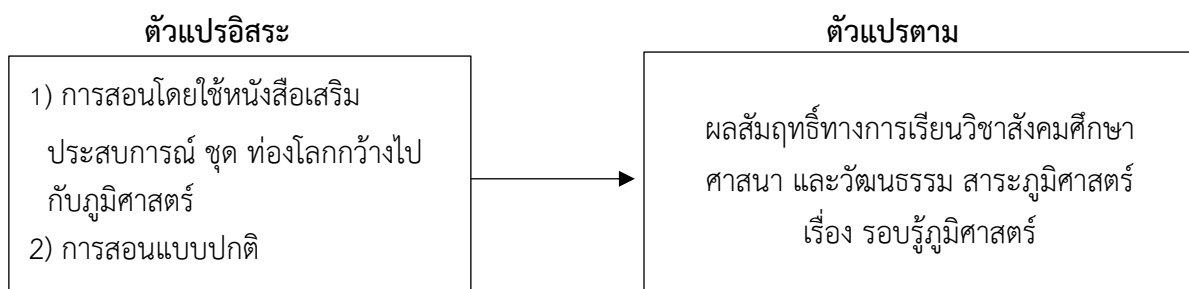
4.3 ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยมีการใช้ค่าร้อยละ ใช้ค่าเฉลี่ย ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าที่เป็น การทดสอบแบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test independent)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ได้มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจากคุณสมบัติของหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สามารถสร้างความสนใจ กระตุ้นผู้เรียน และสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถอ่านประกอบระหว่างเวลาเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอน และนอกจากเวลาเรียน อีกทั้งการออกแบบรูปแบบของหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สามารถสร้างให้เป็นที่ดึงดูดแก่ผู้เรียน โดยการสร้างตัวละครและสถานการณ์จำลอง ให้ผู้เรียนรู้สึกเหมือนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในหนังสือเสริมประสบการณ์ ซึ่งเนื้อหาในหนังสือเสริมประสบการณ์ จะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้เรียนเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้ง (โนรสามิมิ มานี และคณะ, 2564) นี้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนระหว่างเรียนแนบเต็ม 80 คะแนน		คะแนนทดสอบหลังเรียนคะแนนเต็ม 40 คะแนน	
		คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
หนึ่งต่อหนึ่ง	3	65.00	81.25	33.67	84.17
กลุ่มย่อย	9	64.89	81.11	32.89	82.22
ภาคสนาม	30	64.93	81.17	33.40	83.50

จากตารางที่ 1 สรุปผลการหาประสิทธิภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง กับนักเรียนจำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.25/84.17 จะเห็นได้ว่ามีค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง E1/E2 อยู่ที่ 2.92 ซึ่งเกิน 2.5 เป็นผลมาจากข้อสอบที่ง่ายกว่าแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ขั้นที่ 2 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย กับนักเรียนจำนวน 9 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.22 และขั้นที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม กับนักเรียนจำนวน 30 คน มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.17/83.50 จะเห็นได้ว่ามีค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง E1/E2 เกิน 2.5 เป็นผลมาจากข้อสอบที่ง่ายกว่าแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 81.17/83.50 จะเห็นได้ว่ามีค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง E1/E2 เกิน 2.5 เป็นผลมาจากข้อสอบที่ง่ายกว่าแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และนักเรียนมีความรู้ก่อนจากสื่อเครื่องมือทางภูมิศาสตร์แต่ไม่เกิน 5.00 แสดงว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม (E1/E2) ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กระบวนการ/ผลลัพธ์	n	คะแนนเต็ม	Σx	\bar{x}	ร้อยละ	เกณฑ์
- คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่องหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์	33	2640	2210	8.37	83.71	80
- คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	33	1320	1077	32.64	81.06	80

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เท่ากับ 83.71 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.71 และคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 32.64 คิดเป็น ร้อยละ 81.06 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์ของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 83.71/81.06 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 จะเห็นได้ว่ามีค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง E1/E2 เกิน 2.5 เป็นผลมาจากภาระงานที่มอบให้นักเรียนมีความง่ายกว่าข้อสอบแต่ไม่เกิน 5.00

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์กับการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	33	19.36	4.88	1.348	.183
กลุ่มควบคุม	33	17.76	4.79		

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มทดลอง เท่ากับ 19.36 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.88 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มควบคุม เท่ากับ 17.76 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.79 ค่า t จากการคำนวณ เท่ากับ 1.348 หมายความว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเรื่อง ธรณีวิทยา ไม่แตกต่างกัน และค่า Sig .183 เป็นผลมาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ควบคุมปัจจัยพื้นฐานที่คล้ายกัน คือในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทุกห้องเรียนจะจัดนักเรียนความสามารถปนกันทุกห้องเรียน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	33	32.64	3.51	6.229	<.001*
กลุ่มควบคุม	33	26.48	4.45		

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มทดลอง เท่ากับ 32.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.51 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มควบคุม เท่ากับ 26.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.45 ค่า t จากการคำนวณ เท่ากับ 6.229 หมายความว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเรื่อง ธรณีวิทยา แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	33	19.36	4.885	16.936	<.001*
หลังเรียน	33	32.64	3.516		

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ก่อนเรียน เท่ากับ 19.36 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.885 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หลังเรียน เท่ากับ 32.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.516 ค่า t จากการคำนวณ เท่ากับ 16.936 และเมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

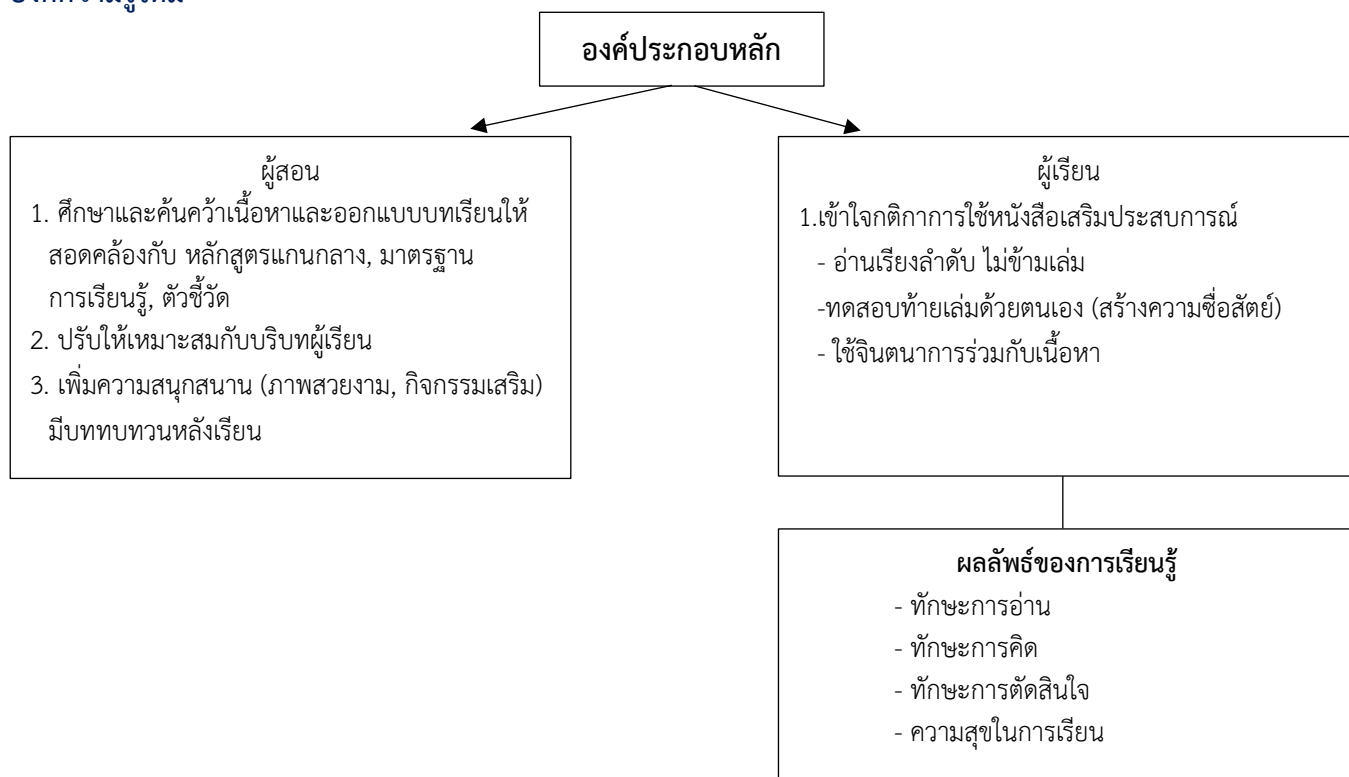
อภิปรายผล

ผลจากการสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/83.50 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของ E1/E2 คือ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดเนื้อหาและแบบฝึกหัดมีความสอดคล้องกัน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจึงทำให้สามารถทำภาระงานได้ นอกจากนี้แบบทดสอบยังมีความสอดคล้องกับเนื้อหา จึงทำให้ค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ ชะนิตรา คำหม่อง และ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2566) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะที่สอน โดยใช้หนังสือเสริม

ประสบการณ์กับการสอนแบบปกติมี ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.63/84.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์มีประสิทธิภาพสำหรับการนำไปใช้ในการเรียนการสอน และจากผลจะเห็นได้ว่ามีค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง E1/E2 เกิน 2.5 เป็นผลมาจากภาระงานที่มอบให้นักเรียนมีความง่ายกว่าข้อสอบและภาระงานที่มอบให้นักเรียนมีความง่ายกว่าข้อสอบแต่ไม่เกิน 5.00

ผลจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์กับการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยรูปแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์นั้น นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านเนื้อเรื่องที่มีความสนุกสนานตื่นเต้นและมีรูปภาพให้นักเรียนชม อีกทั้งยังมีแบบฝึกหัดระหว่างเรียนให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวิมล โพธิ์สวัสดิ์ (2567) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์นำรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดใบตองท่องโลกเศรษฐศาสตร์กับการสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดใบตองท่องโลกเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในห้องเรียนที่ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของห้องเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ผู้สอนต้องศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาที่จะออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด อีกทั้งต้องออกแบบให้เหมาะสมกับบริบท

ของผู้เรียนมีเนื้อหาที่สนุกสนาน ภาพที่สวยงาม และมีกิจกรรมหลังจากแต่ละบทจบลง เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาให้แก่ผู้เรียน ในด้านผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนรู้จักกติกาการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ในการเรียน ไม่ว่าจะ เป็นวิธีการอ่านว่าควรอ่านไปที่ละเล่มไม่อ่านข้ามเล่มเพื่อให้เนื้อหา มีความต่อเนื่องกันจากง่ายไปสู่ยาก และการทดสอบท้ายเล่มควรทำด้วยตนเองก่อนไม่แอบดูเฉลยคำตอบเพื่อเป็นการท้าทายตัวเอง และสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิด ผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนต้องการนอกจากนี้การเรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ สิ่งที่จะทำให้การเรียนสมบูรณ์คือ จินตนาการของครูผู้สอนที่ต้องออกแบบเนื้อหา ให้มีทั้งความเป็นจริงและสอดแทรกจินตนาการที่นอกเหนือจากความเป็นจริง เช่น ต้นไม้ หรือ สิ่งของพูดได้ จะทำให้ผู้เรียนตื่นเต้น สนุกสนานและมีจินตนาการตามเนื้อเรื่องที่ผู้สอนได้ออกแบบ หนังสือเสริมประสบการณ์จะช่วยเสริมสร้างทักษะการอ่าน ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้การเรียนของผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข และเรียนอย่างมีความหมาย

สรุปผลการวิจัย

สำหรับการศึกษาในเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระภูมิศาสตร์เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์กับการสอนแบบปกติผลการศึกษารูปได้ดังนี้

จากการสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/83.50 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของ E1/E2 คือ 80/80 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ ผู้เรียนได้

จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างวิธีการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับวิธีการสอนแบบปกติโดยได้มีการเปรียบเทียบความรู้ก่อนเรียนพบว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่ไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเรื่อง รอบรู้ภูมิศาสตร์ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรให้นักเรียนช่วยกันอ่าน เนื่องจากยังมีนักเรียนที่อ่านคล่องและอ่านไม่คล่องโดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำและช่วยเหลือจะทำให้ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและเข้าใจเนื้อหาของหนังสือเสริมประสบการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดท่องโลกกว้างไปกับภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรมีการโน้มน้าวใจให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการตอบโดยหลังเล่มหนังสือประสบการณ์จะมีกิจกรรมฝึกทักษะซึ่งหากนักเรียนตอบถูกจะได้รับของรางวัลทำให้นักเรียนสนุกท้าทายและตื่นเต้นไปกับกิจกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ควบคู่ไปกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์เพิ่มเติม เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในสาระอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับวิชา

สังคมศึกษา เช่น เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นหรือต้องการจะให้พัฒนาขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา ศิริมุสิกะ. (2543). *สังคมศึกษา : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชนิตรา คำหม่อง และ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. (2566). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ส่วนประกอบของคำพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพะโต๊ะ ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือ เสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ. *วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*, 8(7), 115-127.
- ถวัลย์ มาศจรัส และ สุรางค์ เข้าเจริญ. (2554). *คู่มือการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน "หน่วยการเรียนรู้สืบสานภูมิปัญญาไทย" เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทิพวิมล โพธิ์วัด. (2567). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนด้วยหนังสือเพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เศรษฐศาสตร์จากใบตองและการสอนแบบปกติ*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- โนรสามีมี่ มานีะ, จิตติมา ขอบเอียด, โรสนี จริยะมาการ และ ศุภกิจ ประชุมกาเยาะมาต. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการเรียนแบบปกติ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 14(2), 55-74.
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์. (2550). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อรนุช ลิมตศิริ. (2557). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Hopkins, K. D. & Stanley, Julian, C. (1981). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.